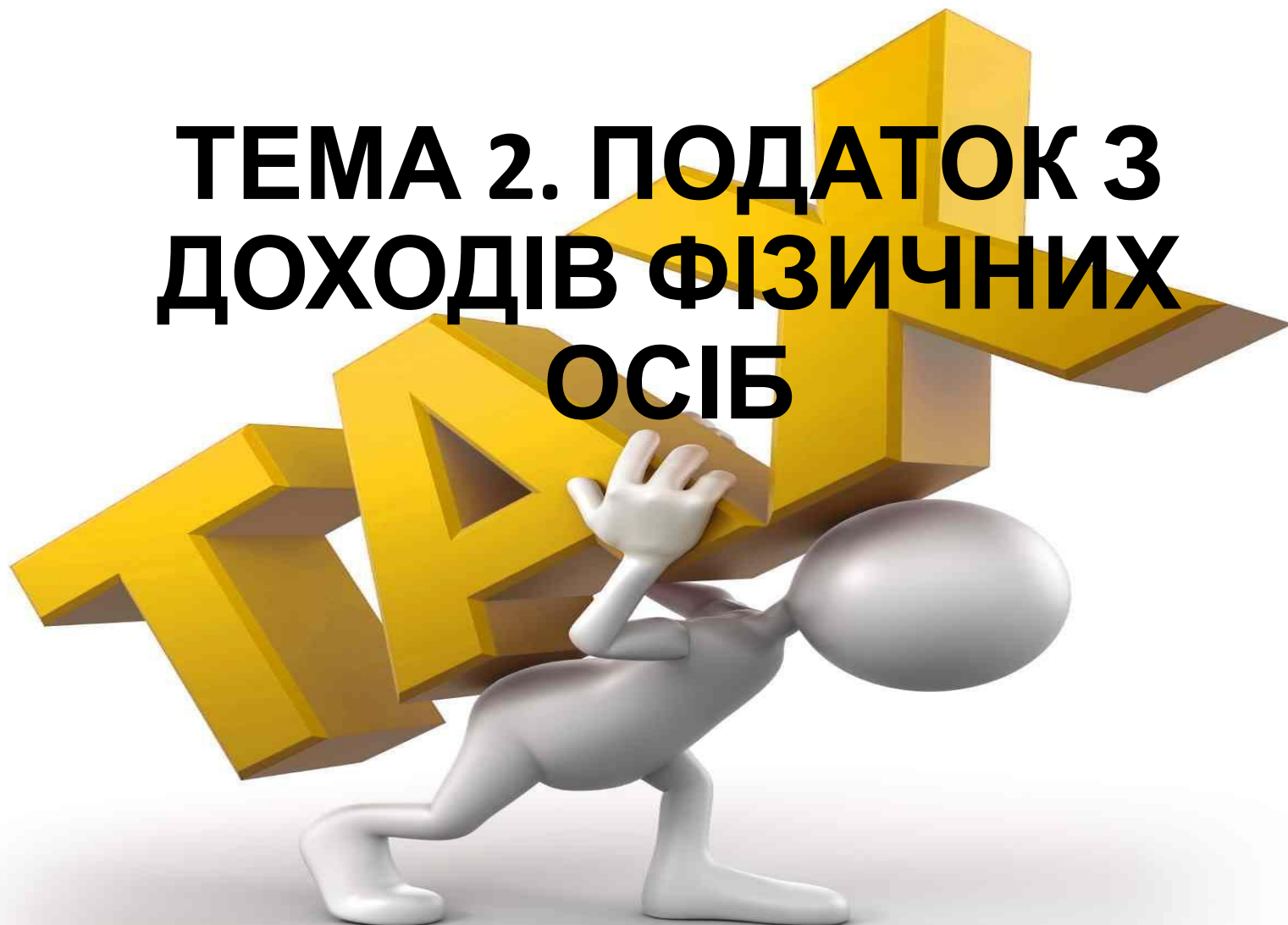

ТЕМА 2. ПОДАТОК З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

2.1. Платники податку з доходів фізичних осіб, склад доходів

Платниками податку є:

- фізична особа - резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи;
- фізична особа - нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні;
- податковий агент- особа, на яку покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків.

Об'єктом оподаткування резидента є:

- загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід;
- доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання);
- іноземні доходи - доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

До доходів включаються:

- доходи у вигляді заробітної плати;
- суми винагород, нарахованих (виплачених) за цивільно-правовими договорами;
- доходи від продажу об'єктів майнових і немайнових прав;
- частина доходів від операцій з майном;
- дохід від надання майна в лізинг, оренду або суборенду ;
- дохід у вигляді дивідендів, вигравшів, призів, процентів
- дохід, отриманий платником податку як додаткове благо
- інвестиційний прибуток від проведення платником податку операцій

з цінними паперами, деривативами та корпоративними правами;

- дохід у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна
- сума надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт та не повернутих у встановлені законодавством строки;
- кошти або майно, отримані платником податку як хабар, викрадені чи знайдені як скарб;

• 2.2. База оподаткування податків

База оподаткування - будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду.

База оподаткування заробітної плати

- **Боп = ЗП – ЄСВ – Внф – Впенс- ПСП (2.1)**

Де ЗП-нарахована заробітна плата;

ЄСВ- єдиний соціальний внесок (3,6%);

Внф- страхові внески до накопичувального фонду;

Впенс- обов'язкові страхові внесків до недержавного пенсійного фонду

ПСП- сума податкової соціальної пільги (за її наявності).

База оподаткування винагороди за цивільно-правовими договорами:

- **Боп = В – ЄСВ (2.2)**

Де В- винагорода за цивільно –правовими договорами.

Базою оподаткування доходів у негрошовій формі є вартість такого доходу, розрахована за звичайними цінами, помножена на коефіцієнт К:

$$K = 100 : (100 - Sp), (2.3)$$

де К - коефіцієнт;

Sp - ставка податку, встановлена для таких доходів на момент їх нарахування.

Наприклад: працівник отримав подарунок до нового року-телевізор вартістю 3000 грн.

База оподаткування= $3000 \times 100 : (100 - 85) = 3529,41$ грн.

2.3. Ставки ПДФО

- 18%

щодо доходів, одержаних у формі заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат.

Вид доходу (перелік не є вичерпаним)	Ставка податку	Стаття
Доходи, одержані у формі заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат , у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами:	18%	абз. 1 п. 167.1 абз. 2 п. 167.1
Доходи громадян, отримані протягом року від провадження незалежної професійної діяльності	18%	п. 178.2
Суми надміру витрачених коштів, отриманих на відрядження або під звіт, та не повернутих у строк	18%	п. 170.9
Доходи, отримані від надання майна в лізинг, оренду або суборенду (строкове володіння користування)	18	п. 170.1
Дивіденди, нараховані емітентом корпоративних прав — резидентом, що є платником податку на прибуток	5%	167.5.2
Пасивні доходи- проценти за депозитними рахунками, інші	18%	пп. 167.5.3

2.4. Застосування податкової соціальної пільги

Податкова соціальна пільга- сума, на яку зменшується загальний місячний оподатковуваний дохід, отриманий від одного роботодавця у вигляді заробітної плати.

Умови застосування податкової соціальної пільги:

застосовується виключно до доходу, нарахованого у вигляді заробітної плати за 1 місцем роботи;

Розмір зарплати не перевищує суми, яка дорівнює сумі прожиткового мінімуму, установленого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженої на 1,4 та округленої до найближчих 10 гривень-

починає застосовуватися до нарахованих доходів у вигляді заробітної плати з дня отримання роботодавцем заяви платника податку про застосування пільги та документів, що підтверджують таке право.

50% ПМ для працездатної особи на 1.01- для будь-якого платника податку;

100% ПМ- для платника податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років, - у розрахунку на кожну таку дитину;

150% ПМ- для платника податку, який:

- є одинокою матір'ю (батьком), вдовою (вдівцем) або опікуном, піклувальником - у розрахунку на кожну дитину віком до 18 років;
- утримує дитину-інваліда - у розрахунку на кожну таку дитину віком до 18 років;
- є особою, віднесеною законом до першої або другої категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, включаючи осіб, нагороджених грамотами Президії Верховної Ради УРСР у зв'язку з їх участю в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи;
- є учнем, студентом, аспірантом, ординатором, ад'юнктом;
- є інвалідом I або II групи, у тому числі з дитинства,;
- є особою, якій присуджено довічну стипендію як громадянину, що зазнав переслідувань за правозахисну діяльність, включаючи журналістів;
- є учасником бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни, на якого поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"

200% ПМ- для платника податку, який є:

- Героєм України, Героєм Радянського Союзу, Героєм Соціалістичної Праці або повним кавалером ордена Слави чи ордена Трудової Слави, особою, нагородженою чотирма і більше медалями "За відвагу" ;
- інші випадки згідно із п.169.1.4

- На 2015 р. встановлені обмеження- розмір податкової соціальної пільги складає 50% від встановленого розміру.

ПРИКЛАД:

- Заробітна плата Дубенко В.Б.- 1500 грн.
- Соціальна пільга -100% ПМ $\times 0,5 = 1218 \times 0,5 = 609$ грн.
- Податок на доходи: $(1500 - 609 - 1500 \times 3,6\%) \times 15\% = 125,55$ грн.

2.5. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) ПДФО до бюджету

- Податковий агент, який нараховує оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати податок із суми такого доходу за його рахунок.
- Податок сплачується (перераховується) до бюджету під час виплати оподаткованого доходу.
- Якщо оподатковуваний дохід надається у негрошовій формі чи виплачується готівкою з каси податкового агента, податок сплачується (перераховується) до бюджету протягом банківського дня, що настає за днем такого нарахування (виплати, надання).
- Якщо оподатковуваний дохід нараховується податковим агентом, але не виплачується (не надається) платнику податку, то податок, який підлягає утриманню з такого нарахованого доходу, підлягає перерахуванню до бюджету податковим агентом у строки, встановлені Кодексом для місячного податкового періоду (протягом 20 календарних днів, наступних за звітним місяцем).

2.6. Податкова знижка щодо ПДФО

- Податкова знижка-це документально підтверджена сума (вартість) витрат платника податку - резидента у зв'язку з придбанням товарів протягом звітного року, на яку дозволяється зменшення його загального річного оподатковуваного доходу, одержаного за наслідками такого звітного року у вигляді заробітної плати.
- Підстави для нарахування податкової знижки із зазначенням конкретних сум відображаються платником податку у річній податковій декларації, яка подається по 31 грудня включно наступного за звітним податкового року.
- До податкової знижки включаються витрати, підтверджені документами- квитанціями, фіскальними або товарними чеками, прибутковими касовими ордерами, копіями договорів, що ідентифікують продавця товарів (робіт, послуг) і їх покупця (отримувача).
- Якщо платник податку до кінця податкового року, наступного за звітним не скористався правом на нарахування податкової знижки за наслідками звітного податкового року, таке право на наступні податкові роки не переноситься.

Платник податку має право включити до податкової знижки, наприклад, такі витрати:

- частину суми процентів, сплачених таким платником податку за користування іпотечним житловим кредитом;
- суму коштів або вартість майна, переданих платником податку у вигляді пожертвувань або благодійних внесків неприбутковим організаціям у розмірі, що не перевищує 4 відсотки суми його загального оподаткованого доходу такого звітного року;
- суму коштів, сплачених платником податку на користь закладів освіти для компенсації вартості здобуття середньої професійної або вищої освіти такого платника податку та/або члена його сім'ї першого ступеня споріднення, який не одержує заробітної плати.

Умови- розмір оплати менший, ніж 1,4 X прожитковий мінімум на 01.01 за кожний повний або неповний місяць навчання протягом звітного податкового року;

- суму коштів, сплачених платником податку на користь закладів охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування такого платника податку або члена його сім'ї першого ступеня споріднення;
- суму витрат на сплату страхових платежів